

Interdepartementale Commissie
voor Duurzame Ontwikkeling

Jaarverslag 2011

Samen naar een duurzame toekomst

Duurzame Ontwikkeling

.be

Inhoudsopgave

1 Voorwoord.....	3
2 De activiteiten van de ICDO.....	4
2.1 Het secretariaat.....	4
2.2 De plenaire vergaderingen.....	4
3 Opvolging van de uitvoering van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling.....	6
4 Federale overheidsdiensten geven het goede voorbeeld.....	7
4.1 Milieubeheer van gebouwen.....	7
4.2 Duurzame overheidsaankopen.....	10
4.3 Maatschappelijke verantwoordelijkheid.....	11
4.4 Federale strategie duurzame ontwikkeling.....	12
4.4.1 Duurzame ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB).....	12
4.4.2 Strategische langetermijnvisie inzake duurzame ontwikkeling (LTV).....	13
4.4.3 Internationaal.....	14
5 Bijlagen.....	16
Bijlage 1 : KB samenstelling van de ICDO.....	17
Bijlage 2 : Opvolging plan DOO.....	20

1 Voorwoord

Zoals aangekondigd in het besluit van het activiteitenverslag van 2010, was 2011 een scharnierjaar voor de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (ICDO). Tegelijkertijd dienden immers de nieuwe bepalingen als gevolg van de herziening van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling (kortweg 'de wet' genoemd) concrete vorm te krijgen in een reeks koninklijke besluiten, maar moest ook een oproep aan de federale overheden worden voorbereid met het oog op de volgende VN-conferentie over duurzame ontwikkeling die in juni 2012 plaatsvindt in Rio. Bovendien werd terzelfdertijd ook de coördinatie voortgezet van een reeks beleidslijnen, onder meer op het vlak van duurzame overheidsopdrachten of maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen.

Vanuit dit gezichtspunt heeft de ICDO nieuwe ad hoc werkgroepen opgericht. Een eerste groep van experts heeft zich gebogen over het opstellen van het volgende koninklijke besluit tot vaststelling van de modaliteiten van de duurzame ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB). Een tweede werkgroep werd opgericht om een ontwerp van strategische langetermijnvisie inzake duurzame ontwikkeling uit te werken teneinde een ontwerp van koninklijk besluit voor te stellen. Bovendien heeft de ICDO ook de mogelijkheid bestudeerd om het voorontwerp van Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2009-2012 te updaten. Als gevolg van de interne en externe evaluaties van de rapporte-ringsmechanismen is het secretariaat van de ICDO tot slot gestart met de aanpassingen van de website van de ICDO en van de werking van de databases om de uitvoering van de federale plannen inzake duurzame ontwikkeling en de internationale verbintenissen op te volgen.

Laten wij hopen dat 2012 het jaar wordt waarin het politieke engagement wordt vernieuwd! Terwijl wij vieren dat 20 jaar geleden de eerste top van Rio plaatsvond, maar ook de 15de verjaardag van de wet of 10 jaar POD DO, bereidt de ICDO - samen met de andere betrokken partijen van de wet - projecten voor waarmee de regering haar maatschappelijke verantwoordelijkheid zal kunnen opnemen tegenover de uitdagingen op het vlak van duurzame ontwikkeling.

Of dat nu gebeurt door een langetermijnvisie goed te keuren of door een volgende voorontwerp van Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling voor te bereiden.

Veel leesplezier!

Sophie Sokolowski
Voorzitster van de ICDO

2 De activiteiten van de ICDO

De wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling stelde, op beleidsvlak, een leercyclus in die vier fasen omvat: planning, opvolging (via de ICDO), evaluatie en toekomstverkenning (via het Federaal Rapport van de Task Force Duurzame Ontwikkeling van het Federaal Planbureau).

De wet voorziet ook in participatiemechanismen via de raadpleging over het voorontwerp van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling of adviezen van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling.

De ICDO bestaat uit een vertegenwoordiger van elke federale overheidsdienst (FOD), van elke programmatorische federale overheidsdienst (POD) en van het ministerie van landsverdediging. Elke regering van de gewesten en de gemeenschappen mag een lid voor de commissie aanstellen. Het Federaal Planbureau wordt vertegenwoordigd door een waarnemer.

Aangezien de ICDO er bij wet mee belast is de opvolging van de acties van de federale overheidsdiensten inzake duurzame ontwikkeling voor te bereiden en te coördineren, is het doel van dit verslag de resultaten van deze werkzaamheden voor te stellen.

2.1 Het secretariaat

De Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling (POD DO) neemt het secretariaat van de ICDO en van haar werkgroepen waar.

Ieder jaar stelt het secretariaat van de ICDO het verslag over haar activiteiten op. Begin 2011 coördineerde het ICDO-secretariaat het verslag 2010, dat werd goedgekeurd op de plenaire vergadering van 24 maart 2011.

Als gevolg van de evaluaties van de ICDO-leden en van een externe beoordelaar heeft het secretariaat van de ICDO er zich eveneens op toegelegd de aanbevelingen die verbonden zijn aan deze rapportering om te zetten in concrete voorstellen. Gezien het toegenomen belang van de online database om de Federale Plannen Duurzame Ontwikkeling op te volgen, staat een herziening van de databank op het programma. Hiertoe werd in 2011 externe bijstand gefinancierd. De start van de nieuwe opvolging van de databank zal samenvallen met de goedkeuring van het volgende Plan en in de loop van 2012 zal een voorstel worden voorgelegd aan de ICDO.

Het secretariaat is ook begonnen met overleg over de rapportering betreffende het gebruik of de aankoop van voertuigen door de federale overheidsdiensten om op die manier de van kracht zijnde rapporteringssystemen met elkaar in over-

eenstemming te brengen (KB 20 december 2010 en omzendbrief 307 quinquies). De werkzaamheden hieromtrent worden begin 2012 herstart.

Met de hulp van de cel communicatie van de POD DO houdt het secretariaat tot slot de ICDO-leden en ook de bijna 200 andere ambtenaren die betrokken zijn bij de integratie van duurzame ontwikkeling binnen hun dienst regelmatig op de hoogte via een maandelijks newsletter (DODD news).

2.2 De plenaire vergaderingen

In overeenstemming met de nieuwe wetsbepalingen werd de samenstelling van de ICDO op basis van vertegenwoordigers van de federale overheidsdiensten goedgekeurd door de Ministerraad van 15 december 2010. Het nieuwe koninklijke besluit van 19 januari 2011 werd op 3 februari 2011 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (zie bijlage 1).

In 2011 zijn de leden zeven keer bijeengekomen in een plenaire vergadering (18 januari, 24 februari, 24 maart, 27 mei, 23 juni, 13 september, 11 oktober). Hierop werd in hoofdzaak de opvolging behandeld van de activiteiten van de werkgroepen, meer bepaald over de DOEB of het ontwerp van langetermijnvisie. Maar ook de opvolging van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling werd aangekaart en ook het standpunt dat de ICDO moet

innemen als gevolg van de vraag van de minister voor Duurzame Ontwikkeling om het voorontwerp van Federaal Plan 2009-2012 bij te werken.

De voornaamste beslissingen die in de loop van 2011 werden genomen zijn:

- de oprichting van de werkgroepen “3de voorontwerp van Plan” om de mogelijkheid van een update te analyseren, “langetermijnvisie” en “DOEB” om de ontwerpen van koninklijk besluit voor te bereiden en “Internationaal beleid” om op administratief niveau de VN-conferentie over duurzame ontwikkeling in juni 2012 voor te bereiden;
- de goedkeuring van het koninklijk besluit betreffende de algemene regels inzake de organisatie en de werking van de ICDO;
- de goedkeuring van het activiteitenverslag 2010 van de ICDO;
- de goedkeuring van het structuurontwerp van een website over maatschappelijke verantwoordelijkheid in de overheidsdiensten (juni 2011);
- het antwoord aan de minister dat de ICDO het voorontwerp van Federaal Plan DO 2009-2012 niet wenst bij te werken, maar liever een nieuw voorontwerp wil opstellen nadat de langetermijnvisie is goedgekeurd door de regering in oktober 2012 (oktober 2011);

Bovendien zijn de plenaire vergaderingen ook gelegenheden om de vertegenwoordigers van de federale overheidsdiensten te informeren. In dat opzicht

- hebben N. Gouzée en T. Bogaert de resultaten voorgesteld van de voorbereidende onderhandelingen over de VN-conferentie (januari, maart 2011) en over de CSD 19 (juni 2011);
- heeft de Task Force Duurzame Ontwikkeling de structuur van het volgende Federaal Rapport voorgesteld en het document dat op vraag

van het ICDO-secretariaat werd opgesteld: Maatregelen van de Federale Plannen inzake Duurzame Ontwikkeling 2000-2004 en 2004-2008 die de ICDO na 2011 moet opvolgen (maart 2011 en juni 2011);

Tot slot gebeurt een groot gedeelte van het werk van de ICDO-leden en van de experts van de federale overheidsdiensten tijdens themagebonden vergaderingen van de werkgroepen. In het hoofdstuk “voorbeeldige administraties” vindt u meer informatie over de activiteiten van de werkgroepen “langetermijnvisie”, “DOEB”, “Internationaal beleid”, “Maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen / maatschappelijk verantwoord investeren” en “duurzame overheidsopdrachten”.

Als gevolg van de wetsherziening in 2010 werd beslist dat de ICDO-leden nog slechts één verslag zullen opstellen per plancyclus. Om de transparantie van de opvolging van de uitvoering van het Plan te garanderen, lijkt het niettemin opportuun verslag uit te brengen over de voortgang van de aangegane verbintenissen. De ICDO-leden werken de online databank voor de opvolging van de federale plannen minstens een keer per jaar bij en het activiteitenverslag van de ICDO publiceert goedgekeurde gegevens over de staat van voortgang van de uitvoering van het Plan.

De databank betreffende de opvolging van de maatregelen vermeldt specifieke indicatoren (kwalitatieve informatie) en systematische indicatoren (toepassings-categorieën). Deze systematische indicatoren beschrijven de staat van toepassing van elke maatregel volgens de terminologie van de Task Force Duurzame Ontwikkeling van het Federaal Planbureau in zijn federale rapporten. Die rapporten hebben sinds 2005 de opvolging geëvalueerd van de uitvoering van de Federale Plannen inzake Duurzame Ontwikkeling (P1 en P2 hieronder) op basis van de methodologie die in het Federaal Rapport 2002 werd ingevoerd en die daarna werd verfijnd. In het recentste Rapport werden de volgende elementen naar voren gebracht op basis van de beschikbare gegevens tot eind 2009 :

3 Opvolging van de uitvoering van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling

«Tot 2009 bleef het aantal maatregelen waarvoor de ICDO de fiches had ingevuld, toenemen: in verhouding tot het totale aantal maatregelen van het Plan ging dat van 68 % in 2003 tot 88 % in 2008 voor Plan 1 en van 69 % in 2006 tot 83 % in 2008 voor Plan 2. In 2009 werd daarentegen heel weinig nieuwe informatie aan de databank toegevoegd. Waarschijnlijk hebben de verlenging van P2 en de niet-vaststelling van een Plan 2009-2012 een demotiverend effect gehad op de ICDO-experts, aangezien het heel wat werk vergt om de databank aan te vullen.

Omdat de geldigheid van Plan 2 verlengd werd tot de vaststelling van het volgende plan, uiterlijk op 31 december 2011, is het bijzonder belangrijk de databank begin 2012 nog een keer aan te vullen, zodat een eindevaluatie van de uitvoering van dat Plan 2004-2008/2011 mogelijk wordt.

De vergelijking van de uitvoering van Plan 1 en Plan 2 aan het einde van 2009, dus na respectievelijk negen en vijf jaar uitvoering, toont verscheidene evoluties. Ongeveer de helft van de maatregelen van beide plannen is in toepassing, namelijk 59 % voor Plan 1 en 49 % voor Plan 2). De monitoringfase wordt bereikt door meer maatregelen van Plan 2 (12 maatregelen op een totaal van 395) dan van P1 (6 op een totaal van 622). Het zijn de 'vrijwillige' maatregelen (definitie zie 2.2.4) die het vaakst de monitoringfase bereiken. Wat de overige categorieën betreft, komt 'zonder gevolg' vaker voor in Plan 2 (11 %) dan in Plan 1 (5 %).»

Bron : Federaal Planbureau, Rapport over duurzame ontwikkeling, Brussel, 2012, pag. 66.

Deze rapporten hebben ook beklemtoond hoe belangrijk het is dergelijke gegevens regelmatig te publiceren en op te volgen. Dankzij evaluaties die om het jaar werden uitgevoerd, kon immers een aanzienlijke vooruitgang worden aangetoond in de uitvoering of opvolging van de maatregelen. Rekeninghoudend met de beslissing van de regering om de geldigheidsduur van het lopende Plan te verlengen tot het volgende Plan is goedgekeurd (wet houdende diverse bepalingen van 8 januari 2012), is het bijgevolg wenselijk dat de ICDO-leden deze databank blijven aanvullen en bijwerken. U kunt de bijzonderheden over de opvolging van alle maatregelen raadplegen op volgend adres:

www.icdo.be/suivi-opvolging/index.cgi

In dit opzicht en om ervoor te zorgen dat de gegevens betreffende de uitvoering van de plannen in de toekomst op een coherente manier worden beheerd, is het wenselijk om in de loop van 2012 een gezamenlijke procedure ICDO – Task Force Duurzame Ontwikkeling uit te werken om de verwerking van de bruto specifieke en systematische gegevens te valideren. Vanaf 2013 moet deze procedure leiden tot de publicatie van geaggregeerde gekwantificeerde gegevens over de uitvoering van de maatregelen die gezamenlijk werden gevalideerd om zowel in de activiteitenverslagen van de ICDO als in de Federale Rapporten duurzame ontwikkeling te worden gebruikt

Overeenkomstig de doelstellingen van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling is voorzien dat de federale overheidsdiensten het voorbeeld tonen in hun dagelijkse werking. Zij moeten acties ondernemen om duurzame criteria op te nemen in hun aankoopbeleid van goederen en diensten, een milieumanagementsysteem voor hun gebouwen invoeren of andere vormen van acties voorzien om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen. Verscheidene werkgroepen van de ICDO zorgen voor de coördinatie van haar activiteiten en de opvolging van de uitvoering van de thematische actieplannen die door de regering zijn goedgekeurd.

4 Federale overheidsdiensten geven het goede voorbeeld

4.1 Milieubeheer van gebouwen

Het “EMAS-netwerk” (Eco-Management and Audit Scheme) werd in 2008 ingevoerd. Het brengt de EMAS-coördinatoren bijeen van de federale overheidsdiensten en andere federale organisaties (FPB, BTC...), van enkele sociale zekerheidsinstellingen en vertegenwoordigers van Europese instellingen (Europese Commissie, secretariaat van de Europese Raad, Comité van de Regio's, Europees Parlement) en van een Vlaamse instelling (Vlaamse Milieu Maatschappij). Er zijn een veertigtal personen bij betrokken, van wie er 25 à 30 regelmatig deelnemen aan de activiteiten.

In 2011 werden twee omvangrijke projecten tot een goed einde gebracht en zij zullen continu worden opgevolgd. Het betreft de benchmarking-oefening en het gemeenschappelijk reglementair register.

Benchmarking van de milieuprestaties

Om de milieuprestaties en de verwezenlijkte besparingen te berekenen, heeft de POD Duurzame Ontwikkeling in samenwerking met de EMAS-coördinatoren van de federale instellingen een lijst met gemeenschappelijke indicatoren uitgewerkt. Een gedetailleerd verslag vermeldt per instelling het verbruik voor verwarming, elektriciteit, water, papier, de hoeveelheid geproduceerd afval, het traject woon-werkverkeer en de uitstoot van de gebouwen.

De algemene conclusies per milieuprestatie-indicator worden in detail beschreven in het verslag.

Zij kunnen algemeen als volgt worden samengevat:

- het verbruik voor verwarming, elektriciteit, water en papier evenals de gegevens inzake mobiliteit worden opgevolgd en onder controle gehouden.

- het duurzaam aankoopbeleid is momenteel beperkt tot de aankoop van papier en dat levert behoorlijke resultaten op [...].
- het brandstofverbruik van de dienstvoertuigen, het wagenpark en het afval zijn indicatoren die voor verbetering vatbaar zijn [...].
- biodiversiteit heeft zijn intrede gedaan binnen het EMAS-netwerk. In eerste instantie zullen opleidingen worden georganiseerd in overeenstemming met de mogelijkheden op het vlak van het gebouwenpark van de overheidsadministratie.

Het verslag van deze benchmark-oefening werd aan de Ministerraad van 16 september 2011 voorgelegd. Het volledige verslag is beschikbaar op de website van de ICDO.

Gemeenschappelijk reglementair register

Op initiatief van de vertegenwoordigers van de FOD Kanselarij, de FOD Justitie en de POD DO is een beperkte werkgroep in 2010 begonnen met het verzamelen van alle reglementaire registers (dit wil zeggen alle wettelijke en andere verplichtingen op het vlak van milieu) van de federale instellingen die gevestigd zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De voornaamste taken van deze oefening bestonden uit het uitzuiveren, updaten, corrigeren, herlezen van wetteksten, het toevoegen van nieuwe teksten, het verwijderen van duplicaten...

In september 2011 werd het register naar alle federale leden van het EMAS-netwerk verstuurd en diegenen die erom hebben gevraagd, krijgen om de twee maanden een update (nieuw aangeduide teksten en wijzigingen van bestaande teksten die in het Belgisch Staatsblad zijn verschenen).

EMAS-registratie

De Federale Plannen inzake Duurzame Ontwikkeling vermelden een doelstelling op het vlak van milieubeheer voor de gebouwen van de federale

overheidsdiensten: zij dringen erop aan een gecertificeerd beheersysteem in te voeren. Als gevolg van de beslissing van de Ministerraad van 20 juli 2005, bevestigd op 14 juli 2006, moeten de FOD's en de POD's de nodige stappen ondernemen om over een milieuzorgsysteem te beschikken dat in overeenstemming is met de Europese EMAS-verordening.

Deze verplichting werd op twee Ministerraden in 2009 bevestigd. Hierover wordt ook elk semester aan de Ministerraad gerapporteerd. Andere federale overheidsinstellingen kozen ervoor om zich hierbij aan te sluiten.

Hoe ver staan wij vandaag? Van de zestien federale overheidsdiensten hebben er negen de EMAS-registratie behaald voor hun hoofdvestiging: POD Duurzame ontwikkeling, POD Wetenschapsbeleid, POD Maatschappelijke Integratie, FOD Mobiliteit & vervoer, FOD Kanselarij van de Eerste minister, FOD Economie, FOD Volksgezondheid, FOD Werkgelegenheid, P&O.

Daarnaast hebben ook nog andere federale overheidsorganisaties een registratie behaald, met name het Federaal Planbureau, de Belgische Technische Coöperatie, de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, de Rijksdienst voor Pensioenen en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

Het ministerie van Landsverdediging van zijn kant past een milieuzorgsysteem toe dat voldoet aan de norm ISO 14001.

Verspreiding van kennis en uitwisseling van expertise

Het EMAS-netwerk is in 2011 vijf keer bijegekomen om uiteenlopende thema's te bespreken:

- voorstelling van de verplichtingen bij een pollutiepiek (A. Gérard, BIM) en stand van zaken over de verplichtingen op het vlak van het energieprestatiecertificaat voor gebouwen

(PP Hermoye, Regie der Gebouwen).

- voorstelling van de koolstofbalansen van de Belgische Technische Coöperatie (C. Croizer), van de FOD Buitenlandse zaken (G. Vanderheyden) en van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie (B. Vandermosten, POD DO).
- vragen/antwoorden en getuigenissen over de invoering van EMAS.
- voorstelling van de resultaten van de benchmarking (K. Wallyn, POD DO).
- voorstelling van de milieubeheersystemen van de Europese Commissie en van de Europese Raad.

De coördinatie van het netwerk omvatte ook:

- de organisatie van gekruiste audits,
- de federale helpdesk: beantwoorden van alle verzoeken (een zestigtal in 2011),
- de opleiding die werd gegeven aan het OFO (een per jaar in elke taal),
- het begin van de voorbereiding van een opleiding over EMAS en biodiversiteit (initiatief van het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid voor verschillende doelgroepen op federaal niveau).

Environmental Information System

In overeenstemming met de omzendbrief van 17 juni 2005 heeft de Regie der Gebouwen een softwareprogramma ontwikkeld betreffende de federale milieugegevens EIS (Environment Information System) om het verzamelen en analyseren van de gegevens (energie, water, afval, oppervlakten, enz.) te vergemakkelijken en te automatiseren.

In dit kader is voorzien om jaarlijks informatie te leveren over het gebruik van het software-programma.

		Type van meting	Raming van het percentage gekend verbruik
Vlaanderen	Elektriciteit	getelemetreerd	99%
		manueel	75%
	Gas	getelemetreerd	99%
		manueel	75%
Brussel	Elektriciteit	getelemetreerd	85%
		manueel	95%
	Gas	getelemetreerd	80%
		manueel	50%
Wallonië	Elektriciteit	getelemetreerd	80%
		manueel	50%
	Gas	getelemetreerd	85%
		manueel	60%

De minst goede telling van verbruiksgegevens betreft de niet getelemetreerde tellers in het Waalse Gewest (gas en elektriciteit) en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor gas. De telinspanningen werden gericht op de getelemetreerde tellers die duidelijk hogere verbruikscijfers noteren in termen van hoeveelheid (kWh).

Sinds twee jaar homologeert de cel Energie van de Regie gebouw per gebouw de telgegevens van de meetpunten (meters, tanks) door de controle-datum te noteren.

Opdat het verbruik van een gebouw exploiteerbaar zou zijn, moet elk meetpunt van dat gebouw (meters en peilinstrumenten) over voldoende gegevens beschikken om zijn verbruik op jaarbasis te berekenen.

Aan de hand van een verslag afkomstig uit het EIS-systeem kan het verwarmings- en elektriciteitsverbruik worden opgesteld van elk gehomologeerd gebouw waarvan alle meetpunten het volledige

verbruik voor een welbepaalde periode weer-geven.

Sinds vorig jaar beschikt de cel “Energie en Duurzame ontwikkeling” van de Regie der Gebouwen over een toereikende hoeveelheid betrouwbare en volledige verbruiksgegevens om representatieve samples of groepen van gebouwen vast te leggen die een tendens kunnen aanduiden van het verbruik van het park sinds 2008 op het vlak van verwarming (eerste groep) en elektriciteit (tweede groep).

Het verwarmingsverbruik uitgedrukt in kWh is teruggebracht tot “standaard” klimaatomstandigheden.

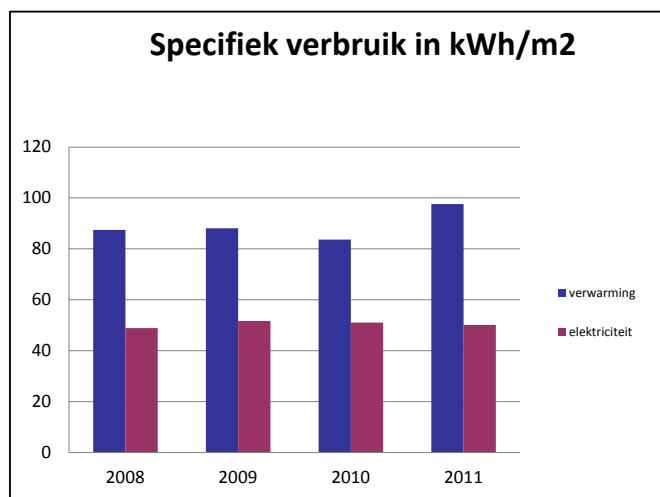
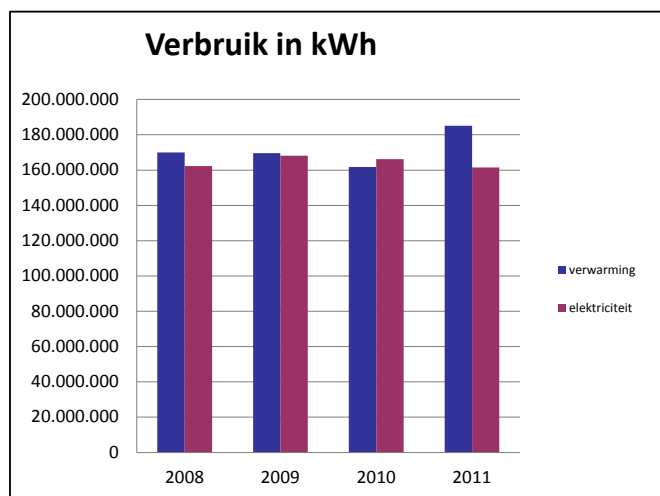
De oppervlaktegegevens waarover wij beschikken zijn bezette bruto oppervlakten, dit wil zeggen “extra muros” oppervlakten. Die omvatten de verwarmde oppervlakten en de niet-verwarmde oppervlakten.

Idealiter zou het specifieke verbruik moeten worden berekend in vergelijking met een intra muros oppervlakte of met een verwarmde nuttige oppervlakte, maar voor tal van gebouwencomplexen beschikken wij niet over die gegevens.

Verbruik voor verwarming (gas & stookolie)				
	2008	2009	2010	2011
kWh	170.004.496	169.536.448	161.722.825	185.193.896
m2	1.945.942	1.924.263	1.935.134	1.897.007
kWh/m2	87,4	88,1	83,6	97,6

Elektriciteitsverbruik				
	2008	2009	2010	2011
kWh	162.317.495	168.103.082	166.151.044	161.494.765
m2	3.320.878	3.249.510	3.258.153	3.226.563
kWh/m2	48,9	51,7	51	50,1

**De jaarlijkse variaties in oppervlakte voor elk van de gebouwengroepen worden verklaard door de variatie in de bezettingsgraad van bepaalde gebouwen in de loop van de voorbije vier jaar.*

Voor het verslag van dit jaar benadert de voor de verwarming geanalyseerde gebouwengroep 24 % van de totale oppervlakte die door de Regie der Gebouwen wordt beheerd, terwijl de voor de elektriciteit geanalyseerde gebouwengroep in de buurt ligt van 41 % van de totale oppervlakte. Bij het verslag van vorig jaar benaderde de voor de verwarming geanalyseerde gebouwengroep 19 % van de totale oppervlakte die door de Regie der Gebouwen wordt beheerd, terwijl de voor de elektriciteit geanalyseerde gebouwengroep in de buurt lag van 34 % van de totale oppervlakte. In de groep (het sample) zijn enkel de gebouwen opgenomen die over volledige en valabele gegevens beschikken voor de vier opeenvolgende jaren. De beschikbaarheid van gegevens is sinds een jaar fors toegenomen en wij kunnen vaststellen dat de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van gegevens uit het verleden eveneens verbeterd zijn.

4.2 Duurzame overheidsaankopen

Het Federaal actieplan duurzame overheidsopdrachten 2009 – 2011 stelt een doelstelling van 50% duurzame

overheidsopdrachten tegen 2011 voorop. Deze ligt in lijn met de doelstelling van de Europese Commissie voor groene overheidsopdrachten (50% groene overheidsopdrachten tegen 2010). De Commissie heeft in 2011 geprobeerd de implementatie van haar beleid te meten op lokaal, regionaal en nationaal niveau in Europa. Omdat bijkomend onderzoek nodig bleek, worden de resultaten pas in de lente van 2012 bekend gemaakt.

Samenwerking tussen Belgische entiteiten en harmonisatie van criteria-sets

De samenwerking en uitwisseling met de gewesten wordt gegarandeerd via de ICDO/CCIM werkgroep duurzame overheidsopdrachten. De ontwikkeling van duurzame criteria-sets voor producten en diensten en het consulteren van stakeholders neemt een grote vlucht. Meer gecoördineerde samenwerking tussen Belgische entiteiten en harmonisatie van criteria-sets zal in de toekomst nodig zijn.

Dit was ook een uitdrukkelijke vraag van verschillende koepelorganisaties uit het bedrijfsleven aan verschillende federale en regionale ministers.

Daarom publiceerde de POD Duurzame Ontwikkeling een tabel met alle stakeholder initiatieven die door de Europese Commissie en de gewesten op poten werden gezet.

De ICDO-CCIM werkgroep kwam in 2011 twee keer samen. De belangrijkste agenda-punten betroffen de terugkoppeling van het Europese Green Public Procurement beleid en de uitwisseling en organisatie van criteria-ontwikkeling door verschillende federale en gewestelijke overheidsadministraties.

Op juridisch vlak dient er verwezen te worden naar de herziening van richtlijnen 2004/17 en 2004/18. Hiertoe heeft DG Interne Markt van de Europese Commissie een uitgebreide raadpleging

op poten gezet. De ICDO-werkgroep duurzame overheidsopdrachten heeft een advies opgesteld in het licht van meer duurzame overheidsopdrachten. Een voorstel van nieuwe richtlijn, op basis van de verwerking van alle binnengekomen adviezen, was door de Europese Commissie voorgelegd in december 2011.

Schone voertuigen voor overheidsdiensten: harmonisatie van juridische instrumenten

De POD Duurzame Ontwikkeling en de FOD Personeel en Organisatie hebben geprobeerd duidelijkheid te creëren m.b.t. twee juridische instrumenten: het KB van 20 december 2010 en omzendbrief 307 quinquies. Beide hebben schone voertuigen voor overheidsdiensten op het oog. Een begeleidende nota werd gepubliceerd op de www.gidsvoorduurzameaankopen.be

Omwille van het uitblijven van een nieuwe regering werden de voorbereidende gesprekken over de herziening van omzendbrief P&O/DO/1, de federale instructies voor aankopers inzake duurzame overheidsopdrachten, reeds opgestart op administratief niveau. De POD DO en de FOD P&O werkten aan een voorstel van tekst, en werkten die af tegen het einde van 2011.

Handboek Levenscycluskost

POD DO heeft in 2011 ook gewerkt aan een handboek rond levenscycluskost in overheidsopdrachten. Hiervoor werden 5 overlegmomenten georganiseerd met experts uit overheidsdiensten. De tekst en een bijbehorend softwarepakket worden gepubliceerd in het begin van 2012.

Op basis van het aantal bezoeken van www.gidsvoorduurzameaankopen.be en het aantal georganiseerde vormingsmomenten, blijkt de interesse voor duurzame overheidsopdrachten nog steeds hoog. Dit geldt zowel voor de overheidsdiensten als voor het bedrijfsleven.

Voor een gedetailleerde toelichting over de opvolging van de acties van het actieplan, gelieve bijlage 2 te raadplegen.

4.3 Maatschappelijke verantwoordelijkheid

De werkgroep Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen/Investeren (MVO/MVI) van de ICDO kwam in 2011 drie keer samen (25 maart, 6 mei en 10 juni). In de werkgroep zitten zowel vertegenwoordigers van de federale overheidsdiensten als van regionale overheidsdiensten.

Website MVO in de overheid

In de werkgroep werd de stand van zaken betreffende de uitvoering van het geactualiseerde actieplan besproken. In 2011 werd bovendien ook specifiek gewerkt aangaande de uitvoering van de actie m.b.t. de ontwikkeling van een website “Mvo in de overheid”. De werkgroep bereidde een basisnota voor die de diverse aspecten van de actie samenbracht. De nota werd op 23 juni door de plenaire vergadering van de ICDO goedgekeurd. Op basis van deze beslissing heeft de POD DO vervolgens een overheidsopdracht gelanceerd voor de technische uitwerking van de website. De website zal in de eerste helft van 2012 online zijn.

Samenwerking tussen overheidsdiensten

De werkgroep MVO/MVI speelde in 2011 ook een rol in het afstemmen van beleidsinitiatieven tussen verschillende overheidsdiensten (federaal en regionaal). Zo werd bv. afstemming gevonden over de projectoproep MVO 2011 van de POD Duurzame Ontwikkeling. Deze projectoproep gaf KMO's en andere organisaties de kans aan de slag te gaan met een aantal MVO-instrumenten.

Ook was er een uitwisseling van goede praktijken en toelichting bij beleidsinitiatieven. Zo was er een regelmatige uitwisseling over het ISO 26000/GRI-pilootproject (waarbij 4 federale overheidsdiensten aan de slag gaan met de ISO 26000-richtlijnen voor maatschappelijke verantwoordelijkheid en ook een duurzaamheidsverslag op basis van de GRI-richtlijnen uitbrengen).

De werkgroepleden werden ook altijd uitgenodigd op de stuurgroepvergadering van het pilootproject.

Ook over het programma van de ISO 26000-lanceringsconferentie van 1 april 2011 werd overleg gepleegd. Andere voorbeelden zijn de presentatie van het Vlaams actieplan MVO door de vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid (Departement Werk en Sociale Economie) en van het project 'biodiversiteit en mvo' door de vertegenwoordigster van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid in de Voedselketen en Leefmilieu.

Update Referentiekader MVO

In het werkprogramma van de werkgroep voor 2011 was ook nog vooropgesteld om het referentiekader MVO, dat reeds van 2006 dateert, te actualiseren.

Dit gelet op een aantal nieuwe ontwikkelingen zoals de publicatie van de ISO 26000-richtlijnen voor maatschappelijke verantwoordelijkheid eind 2010, de finalisering van de herziening van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen in mei 2011, de werkzaamheden aangaande 4de generatie van de GRI-richtlijnen, de publicatie van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights in juni 2011, de publicatie van de Mededeling van de Europese Commissie over MVO, e.a.

De update van het referentiekader werd naar het werkprogramma 2012 verschoven.

4.4 Federale strategie duurzame ontwikkeling

4.4.1 Duurzame ontwikkelings-effectbeoordeling (DOEB)

Ontwerp van koninklijk besluit

Als gevolg van de herziening in 2010 van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling is de duurzame ontwikkelings-effectbeoordeling wettelijk verankerd. De wet

voorziet het algemene kader en sancties, maar de concrete toepassingsmodaliteiten (procedure en analysemethodologie) moeten nader worden bepaald in een koninklijk uitvoeringsbesluit.

Hiertoe heeft de ICDO besloten een werkgroep samen te stellen die een ontwerp van koninklijk besluit zal voorbereiden. Op 7 juni 2011 is een werkgroep bijeengekomen. Er werd voor gekozen het bestaande mechanisme te consolideren en er tegelijk andere actoren bij te betrekken die met de beleidsprogrammering te maken hebben, zoals de voorzitters van de directiecomités van de federale overheidsdiensten en de inspecteurs van Financiën. Gezien de verworven ervaring is het immers van cruciaal belang gebleken zo vroeg mogelijk in het proces van de beleidsbepaling verankeringspunten voor de DOEB te vinden (in de managementplannen bijvoorbeeld). De werkgroep heeft ook het belang aangekaart van nauwkeurige procedures en efficiënte begeleidende instrumenten zoals de handleiding, een netwerk van experts of "quality board" bestaande uit experts van diverse overheidsdiensten.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd in september 2011 voorgelegd aan het college van voorzitters. Het werd vervolgens voorgesteld aan de nieuwe minister van Financiën en van Duurzame Ontwikkeling om de beraadslaging hieromtrent op gang te brengen binnen de regering.

Analyse van de DOEB's

Als gevolg van de invoering van de DOEB in maart 2007 voorziet de omzendbrief over de werking van de Ministerraad dat alle dossiers vergezeld moeten zijn van een DOEB of dat zij ten minste de reden voor de vrijstelling ervan moeten motiveren of aan de hand van een voorafgaand onderzoek (quick scan) moeten uitleggen dat de beslissing geen mogelijkere grote invloed heeft op duurzame ontwikkeling.

Volgens de opvolging van de punten op de agenda

van de Ministerraad leidt de toepassing van de DOEB-procedure vandaag tot de hieronder weergegeven resultaten. Wij hebben alle dossiers als vrijgesteld beschouwd die ofwel een gegronde motivering gaven voor de vrijstelling – overeenkomstig de bepalingen van de omzendbrief betreffende de werking van de Ministerraad, of die niet voldeden aan de procedurevoorschriften.

Bijgevolg is het percentage quick scans gebaseerd op het aantal quick scanformulieren dat werd geregistreerd ten opzichte van het totale aantal dossiers dat op de agenda van de Ministerraad werd geplaatst gedurende de periode in kwestie. Hun kwaliteit werd niet geanalyseerd.

Enkele DOEB's werden gerealiseerd door federale overheidsdiensten in de loop van de onderzochte periode, maar werden niet aan het dossier van de Ministerraad toegevoegd. Hun aantal is zodanig beperkt dat het gegeven niet van belang is. Er kon een verhoging van het aantal quick scans worden waargenomen, ook al zou het erop kunnen lijken alsof de overgang naar een regering van lopende zaken een impact kan hebben gehad.

	Vrijstel- lingen	Quick scan
2007		
Verhofstad II (16/03/2007 - 07/12/2007)	97,7%	2.3%
2008		
Verhofstad III (21/12/2007 -19/03/2008)	96.6%	3.4%
Leterme I (20/03/2008 – 19/12/2008)	92%	8%
2009		
Van Rompuy (16/01/2009 – 17/07/2009)	86.5%	13.5%
Leterme II (27/11/2009 - 17/12/2009)	88.6%	11.4%

2010		
Leterme II (08/01/2010 – 24/12/2010)	94.2%	5.8%
2011		
Leterme II (14/01/2011 – 02/12/2011)	93.6%	7.4%

4.4.2 Strategische langetermijnvisie inzake duurzame ontwikkeling (LTV)

Als voorbereiding op de vergadering van het Stuurcomité (kabinet, FRDO, TFDO, POD DO en ICDO) dat de voorbereidingsprocedure van de LTV coördineert, werd op een eerste vergadering nagegaan welke thema's zouden worden aangekaart en een voorstel hieromtrent werd goedgekeurd door de plenaire ICDO van juni.

Na besprekingen binnen het Stuurcomité bleek het eveneens interessant dat de ICDO zelf ook een toekomstverkenning zou ontwikkelen, zoals de Task Force Duurzame Ontwikkeling en de FRDO. Er werd een gemeenschappelijke fiche naar de ICDO leden gestuurd betreffende hun bijdrage over voorstellen van thematische doelstellingen op lange termijn op basis van :

- een stand van zaken van de situatie en tendensen bij een ongewijzigd beleid,
- een identificatie van uitdagingen voor de toekomst en van de hindernissen,
- de internationale verbintenissen en de bestaande overgangsfases,
- de bestaande visies/initiatieven van de deelstaten of betrokken partijen,
- hun visie op de samenleving tegen 2050.

Hieruit is een reeks vergaderingen voortgevloeid om de voorgestelde fiches op een transversale manier te bespreken (16 oktober, 8 december) en begin 2012 vonden vergaderingen plaats om de werkzaamheden voort te zetten.

4.4.2 Internationaal

Oprichting van de werkgroep Internationaal Beleid Duurzame Ontwikkeling

In het licht van de Verenigde Naties Conferentie inzake Duurzame Ontwikkeling (UNCSD2012 of Rio-2012 Conferentie) die van 20 tot 22 juni 2012 in Rio de Janeiro zal plaatsvinden, heeft de ICDO plenaire vergadering van 24 februari 2011 beslist om de activiteiten van de bestaande werkgroep Internationale Verbintenissen te verruimen en om te vormen tot een Werkgroep Internationaal Beleid Duurzame Ontwikkeling (WG IBDO). Het voorzitterschap van deze werkgroep is in handen van de FOD Buitenlandse Zaken, maar wordt sinds juli 2011 de facto waargenomen door de POD Duurzame Ontwikkeling.

De activiteiten van de WG IBDO staan open voor alle leden van de ICDO, bijgestaan door één of meerdere experts uit hun overheidsdienst die voldoende vertrouwd zijn met de internationale context. Vertegenwoordigers van de gefedereerde overheden zijn volwaardig lid van de werkgroep. Rekening houdend met het belang van de milieudimensie in de context van de Rio-2012 Conferentie worden de activiteiten van de WG IBDO eveneens opengesteld voor leden van het Coördinatie-Comité Internationaal Milieubeleid (CCIM).

De WG IBDO stelt de ICDO in staat een bijdrage te leveren tot een efficiënte, open en transversale voorbereiding en verankering van de werkzaamheden inzake Rio-2012 Conferentie in de Belgische (federale) context. De werkgroep maakt eveneens een nauwe interactie en coherentie mogelijk tussen het Rio 2012 proces en de ICDO-werkzaamheden ter bepaling van de federale beleidsvisie op lange termijn inzake duurzame ontwikkeling, het Federaal Plan Duurzaam Ontwikkeling, en een toekomstige nationale strategie duurzame ontwikkeling, die een antwoord zullen bieden op de verbintenissen die door België op internationaal en Europees niveau werden aangegaan.

De WG IBDO is geen orgaan voor politieke besluitvorming en Belgische standpuntbepaling. Dit is de taak van COORMULTI duurzame

ontwikkeling als ultiem orgaan voor het bepalen, behartigen en verdedigen van het Belgische buitenlandse beleid inzake de multilaterale thema's met betrekking tot onder andere duurzame ontwikkeling. De werkgroep fungeert in de eerste plaats als instrument dat extra ruimte creëert voor voorbereidend overleg en analyse op administratief niveau. Het resultaat van dergelijke oefeningen wordt vervolgens gebruikt als bijdrage bij het overleg binnen COORMULTI Duurzame Ontwikkeling tot de Belgische standpuntbepaling en politieke besluitvorming die plaatsvindt binnen COORMULTI. De resultaten van de COORMULTI vergaderingen en van de internationale onderhandelingen worden teruggekoppeld naar de werkgroep om bij te dragen tot de beoogde administratieve buy-in en ownership.

Vorbereidend overleg en analyse

De eerste vergadering van de werkgroep vond plaats op 18 mei 2011. Nadien volgden vergaderingen op 23/6, 4/7, 25/8, 5/10, 18/10, 8/11 en 29/11. De frequentie van de vergaderingen wordt bepaald in functie van de deadlines en workload binnen het Rio+20 voorbereidingsproces. Op die manier speelt de werkgroep een rol bij de analyse van de Mededeling van de Europese Commissie "Towards the green economy and better governance" COM(2011)363 (juni 2011);

- de voorbereiding van de Raadsconclusies (Milieu) "Rio+20: towards achieving sustainable development by greening the economy and improving governance" (september- oktober 2011);
- de voorbereiding van de Belgische insteek in de gemeenschappelijk EU + Member States bijdrage tot het "UNDESA compilation document" (september-november 2011);
- de analyse van de bijdragen van de belangrijkste strategische partners via een burdensharing tussen thematische experts afkomstig uit de verschillende federale en regionale administraties (november-december 2011).

Ook werden via de Werkgroep voorbeelden van Green Economy best practices verzameld,

Conclusie

2012 : het politieke engagement vernieuwen

Eind 2011 trad in ons land de nieuwe regering aan. Het regeerakkoord beklemtoont de voorbeeldrol van de overheden als drijvende krachten achter een overgang naar een meer duurzame samenleving, vooral via het milieubeheer van hun gebouwen, hun aankopen of het mobiliteitsbeheer. Via haar werkgroepen heeft de ICDO al werkzaamheden hieromtrent uitgevoerd en het secretariaat zal proberen de resultaten van deze werkzaamheden tastbaarder te maken om de reeds gedane inspanningen te benutten en nieuwe ambitieuze doelstellingen voor te stellen.

Daarnaast staat de ICDO in voor de voorbereiding van het ontwerp van de strategische langetermijnvisie en moet zij ook een nieuw voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling voorbereiden. Met andere woorden, de ICDO zal twee beleidsontwerpen voorleggen aan de regering waarmee deze laatste haar activiteiten ten gunste van duurzame ontwikkeling zal kunnen oriënteren naar de maatstaven van de Conferentie van Rio, waarvan precies het vernieuwen van het politieke engagement een van de doelstellingen vormt.

2012 wordt ook een jaar van verjaardagen: wij vieren 20 jaar na de eerste Top van de Aarde in Rio in 1992, maar ook de 15de verjaardag van de wet betreffende de coördinatie van het federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling of de 10de verjaardag van de POD DO die instaat voor het secretariaat van de ICDO. De voorbije 20 jaar werden tal van engagementen aangegaan, zoals blijkt uit de adviezen van de FRDO of het recentste Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling van de Task Force Duurzame Ontwikkeling, er is vooruitgang geboekt maar dankzij het mechanisme van de federale strategie inzake duurzame ontwikkeling is er nog heel wat ruimte voor verbeteringen. Laten wij ons dus ertoe verbinden te zorgen voor tastbare resultaten die de andere maatschappelijke actoren ertoe aanzetten hun maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen tegenover de uitdagingen van onze huidige ontwikkelingswijzen.

Bijlagen

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C – 2011/09069]

Ordre judiciaire

Par arrêté royal du 26 janvier 2011, un congé pour cause de mission pour une durée d'un an prenant cours le 1er février 2011 est accordé à M. Moïny, Y., substitut du procureur du Roi près le tribunal de première instance de Nivelles.

Il est mis fin, à la date du 31 janvier 2011, au congé pour cause de mission accordé à l'intéressé par arrêté royal du 25 août 2010.

Le recours en annulation de l'acte précité à portée individuelle peut être soumis à la section du contentieux administratif du Conseil d'Etat endéans les soixante jours après cette publication. La requête doit être envoyée au Conseil d'Etat (adresse : rue de la Science 33, 1040 Bruxelles), sous pli recommandé à la poste.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C – 2011/09069]

Rechterlijke Orde

Bij koninklijk besluit van 26 januari 2011 is een verlof wegens opdracht voor een termijn van één jaar met ingang van 1 februari 2011 verleend aan de heer Moïny, Y., substituut-procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Nijvel.

Is een einde gesteld op datum van 31 januari 2011 aan het verlof wegens opdracht toegekend aan betrokkene bij koninklijk besluit van 25 augustus 2010.

Het beroep tot nietigverklaring van de voormelde akte met individuele strekking kan voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden gebracht binnen zestig dagen na deze bekendmaking. Het verzoekschrift dient bij ter post aangetekende brief aan de Raad van State (adres : Wetenschapsstraat 33, 1040 Brussel), te worden toegezonden.

SERVICE PUBLIC FEDERAL DE PROGRAMMATION
DEVELOPPEMENT DURABLE

[C – 2011/11038]

19 JANVIER 2011. — Arrêté royal portant démission et nomination des membres de la Commission interdépartementale pour le Développement durable

ALBERT II, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 5 mai 1997 relative à la coordination de la politique fédérale pour le développement durable, notamment l'article 16;

Vu la loi du 30 juillet 2010 modifiant la loi du 5 mai 1997 relative à la coordination de la politique fédérale de développement durable;

Vu l'arrêté royal du 10 décembre 2009 portant démission et nomination des membres de la Commission interdépartementale pour le Développement durable;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances, donné le 24 novembre 2010;

Sur la proposition de Notre Ministre du Climat et de l'Energie, ayant le Développement durable et l'Environnement dans ses attributions, et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. Démission honorable est accordée aux membres suivants de la Commission interdépartementale pour le Développement durable :

— Mme Davine Dujardin comme représentante de Notre Premier Ministre;

— Mme Jihane Annane comme représentante de Notre Vice-Premier Ministre et Ministre des Finances et des Réformes institutionnelles;

— M. Pierre Du Ville comme représentant de Notre Vice-Première Ministre et Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique;

— M. Sven Vaneycken comme représentant de Notre Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères et des Réformes institutionnelles;

— M. Nicolas De Coster comme représentant de Notre Vice-Première Ministre et Ministre de l'Emploi et de l'Egalité des chances;

— Mme Nele Roobrouck comme représentante de Notre Vice-Premier Ministre et Ministre du Budget;

— M. Renaud Gosselin comme représentant de Notre Ministre des Pensions et des Grandes Villes;

— Mme Leen Bogaerts comme représentante de Notre Ministre de la Justice;

— M. Pierre-Jean Delvoye comme représentant de Notre Ministre des P.M.E., des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique;

— M. Tim Van Belleghem comme représentant de Notre Ministre de la Défense;

— M. Cédric van de Walle comme représentant de Notre Ministre du Climat et de l'Energie;

PROGRAMMATORISCHE FEDERALE OVERHEIDSDIENST
DUURZAME ONTWIKKELING

[C – 2011/11038]

19 JANUARI 2011. — Koninklijk besluit houdende ontslag en benoeming van de leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid op artikel 16;

Gelet op de wet van 30 juli 2010 tot wijziging van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling;

Gelet op het koninklijk besluit van 10 december 2009 houdende ontslag en benoeming van de leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 24 november 2010;

Op de voordracht van Onze Minister van Klimaat en Energie, tot wiens bevoegdheden de Duurzame Ontwikkeling en het Leefmilieu behoren, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Aan de volgende leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling wordt eervol ontslag verleend :

— Mevr. Davine Dujardin als vertegenwoordigster van Onze Eerste Minister;

— Mevr. Jihane Annane als vertegenwoordigster van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën en Institutionele Hervormingen;

— de heer Pierre Du Ville als vertegenwoordiger van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid;

— de heer Sven Vaneycken als vertegenwoordiger van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen;

— de heer Nicolas De Coster als vertegenwoordiger van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Werk en Gelijke Kansen;

— Mevr. Nele Roobrouck als vertegenwoordigster van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting;

— de heer Renaud Gosselin als vertegenwoordiger van Onze Minister van Pensioenen en Grote Steden;

— Mevr. Leen Bogaerts als vertegenwoordigster van Onze Minister van Justitie;

— de heer Pierre-Jean Delvoye als vertegenwoordiger van Onze Minister van K.M.O.'s, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid;

— de heer Tim Van Belleghem als vertegenwoordiger van Onze Minister van Landsverdediging;

— de heer Cédric van de Walle als vertegenwoordiger van Onze Minister van Klimaat en Energie;

— M. Wim Schaerlaekens comme représentant de Notre Ministre de la Coopération au Développement;

— M. Geert Dewulf comme représentant de Notre Ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques;

— M. Philip Naert comme représentant de Notre Ministre pour l'Entreprise et la Simplification;

— M. Eugene Dimmock comme représentant de Notre Ministre de la Intérieur;

— M. Marc Roman comme représentant de Notre Secrétaire d'Etat à la Mobilité, adjoint au Premier Ministre;

— M. Bert Meulemans comme représentant de Notre Secrétaire d'Etat à la Coordination de la lutte contre la fraude, adjoint au Premier Ministre, et Secrétaire d'Etat, adjoint au Ministre de la Justice;

— M. Emmanuel Degrève comme représentant de Notre Secrétaire d'Etat à la Modernisation du Service public fédéral Finances, à la Fiscalité environnementale et à la Lutte contre la fraude fiscale, adjoint au Ministre des Finances;

— M. François Roux comme représentant de Notre Secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au Ministre des Affaires étrangères;

— M. Sébastien Bastais comme représentant de Notre Secrétaire d'Etat au Budget, adjoint au Ministre du Budget, Secrétaire d'Etat à la Politique de migration et d'asile, adjoint à la Ministre chargée de la Politique de migration et d'asile, et en ce qui concerne la Coordination de la Politique de migration et d'asile, adjoint au Premier Ministre, Secrétaire d'Etat à la Politique des Familles, adjoint à la Ministre de l'Emploi, et en ce qui concerne les aspects du droit des personnes et de la famille, adjoint au Ministre de la Justice, et Secrétaire d'Etat aux Institutions culturelles fédérales, adjoint au Premier Ministre;

— M. Bruno Lefebvre comme représentant de Notre Secrétaire d'Etat aux Affaires sociales, chargé des Personnes handicapées, adjoint à la Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale;

— M. Mohamed Lahlali comme représentant de Notre Secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la Pauvreté, adjoint à la Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale;

— Mme Nadine Gouzée comme représentante du Bureau fédéral du Plan.

Art. 2. Sont nommés membres de la Commission interdépartementale pour le Développement durable :

— M. Christophe Cuche comme représentant du Service public fédéral Chancellerie du Premier Ministre et comme suppléante Mme Sara Buys;

— M. Vincent Triest comme représentant du Service public fédéral Personnel et Organisation comme suppléante Mme Nathalie Brisy;

— Mme Rika Denduyver comme représentante du Service public fédéral Budget et Contrôle de la gestion et comme suppléante Mme Elke Blommaert;

— Mme Samoera Jacobs comme représentante du Service public fédéral Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict) et comme suppléante Mme Sabine Copin;

— M. Christian Vanden Bilcke comme représentant du Service public fédéral des Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement et comme suppléant M. Koen Verheyen;

— M. Frank De Neve comme représentant du Service public fédéral Intérieur et comme suppléant M. Luc Boghaert;

— M. Jacques Baveye comme représentant du Service public fédéral Finances et comme suppléant M. Claude Schoenaers;

— Mme Lieve Vermoere comme représentante du Service public fédéral Mobilité et Transports et comme suppléant M. Mundon-Izay Noti;

— Mme Geneviève Meunier comme représentante du service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale et comme suppléante Mme Valérie Gilbert;

— M. Christophe Bastien comme représentant du Service public fédéral Sécurité sociale et comme suppléant M. Koen Vleminkx;

— de heer Wim Schaerlaekens als vertegenwoordiger van Onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking;

— de heer Geert Dewulf als vertegenwoordiger van Onze Minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven;

— de heer Philip Naert als vertegenwoordiger van Onze Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen;

— de heer Eugene Dimmock als vertegenwoordiger van Onze Minister van Binnenlandse Zaken;

— de heer Marc Roman als vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de Eerste Minister;

— de heer Bert Meulemans als vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor de Coördinatie van de Fraudebestrijding, toegevoegd aan de Eerste Minister, en Staatssecretaris, toegevoegd aan de Minister van Justitie;

— de heer Emmanuel Degrève als vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor Modernisering van de Federale Overheidsdienst Financiën, de Milieufiscaliteit en de Bestrijding van de fiscale fraude, toegevoegd aan de Minister van Financiën;

— de heer François Roux als vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken;

— de heer Sébastien Bastais als vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de Minister van Begroting, Staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid, toegevoegd aan de Minister belast met Migratie- en Asielbeleid, en wat de Coördinatie van het Migratie- en Asielbeleid betreft, toegevoegd aan de Eerste Minister, Staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de Minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de Minister van Justitie, Staatssecretaris voor de Federale Culturele Instellingen, toegevoegd aan de Eerste Minister;

— de heer Bruno Lefebvre tot vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor Sociale Zaken, belast met Personen met een Handicap, toegevoegd aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie;

— de heer Mohamed Lahlali als vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie;

— Mevr. Nadine Gouzée als vertegenwoordigster van het Federaal Planbureau.

Art. 2. Worden benoemd tot leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling :

— de heer Christophe Cuche als vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Kanselarij van de Eerste Minister en als plaatsvervangster Mevr. Sara Buys;

— de heer Vincent Triest als vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Personeel en Organisatie en als plaatsvervangster Mevr. Nathalie Brisy;

— Mevr. Rika Denduyver als vertegenwoordigster van de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole en als plaatsvervangster Mevr. Elke Blommaert;

— Mevr. Samoera Jacobs als vertegenwoordigster van de Federale Overheidsdienst Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict) en als plaatsvervangster Mevr. Sabine Copin;

— de heer Christian Vanden Bilcke als vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en als plaatsvervanger de heer Koen Verheyen;

— de heer Frank De Neve als vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken en als plaatsvervanger de heer Luc Boghaert;

— de heer Jacques Baveye als vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Financiën en als plaatsvervanger de heer Claude Schoenaers;

— Mevr. Lieve Vermoere als vertegenwoordigster van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer en als plaatsvervanger de heer Mundon-Izay Noti;

— Mevr. Geneviève Meunier als vertegenwoordigster van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en als plaatsvervangster Mevr. Valérie Gilbert;

— de heer Christophe Bastien als vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid en als plaatsvervanger de heer Koen Vleminkx;

— M. Roland Moreau comme représentant du Service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement et comme suppléant M. Marc De Win;

— Mme Nicole Tsiebos-Dinzev comme représentante du service public fédéral Justice et comme suppléant M. Paul Logghe;

— Mme Colette Vanstraelen comme représentante du Service public fédéral Economie, P.M.E., Classes moyennes et Energie et comme suppléante Mme Reinhilde Bouckaert;

— M. Peter Vanderstuyf comme représentant du Ministère de la Défense et comme suppléant M. Alexander Van Boxsom;

— M. Jean-Marc Dubois comme représentant du Service public fédéral de programmation Intégration sociale, Lutte contre la Pauvreté et Economie sociale et comme suppléante Mme Anne-Marie Voets;

— Mme Sophie Sokolowski comme représentante du Service public fédéral de programmation Développement durable et comme suppléante Mme Joëlle Pichel;

— Mme Nelawu Malanda comme représentante du Service public fédéral de programmation Politique scientifique et comme suppléantes Mme Anne Fierens en Mme Caroline Dandois.

Art. 3. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er janvier 2011.

Art. 4. Notre Ministre du Climat et de l'Energie, ayant le Développement durable et l'Environnement dans ses attributions, est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 19 janvier 2011.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre du Climat et de l'Energie,
P. MAGNETTE

— de heer Roland Moreau als vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, en als plaatsvervanger de heer Marc De Win;

— Mevr. Nicole Tsiebos-Dinzev als vertegenwoordigster van de Federale Overheidsdienst Justitie en als plaatsvervanger de heer Paul Logghe;

— Mevr. Colette Vanstraelen als vertegenwoordigster van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie en als plaatsvervanger Mevr. Reinhilde Bouckaert;

— de heer Peter Vanderstuyf als vertegenwoordiger van het Ministerie van Defensie en als plaatsvervanger de heer Alexander Van Boxsom;

— de heer Jean-Marc Dubois als vertegenwoordiger van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie en als plaatsvervanger Mevr. Anne-Marie Voets;

— Mevr. Sophie Sokolowski als vertegenwoordigster van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling en als plaatsvervanger Mevr. Joëlle Pichel;

— Mevr. Nelawu Malanda als vertegenwoordigster van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid en als plaatsvervangers Mevr. Anne Fierens en Mevr. Caroline Dandois.

Art. 3. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2011.

Art. 4. Onze Minister van Klimaat en Energie, tot wiens bevoegdheden de Duurzame Ontwikkeling en het Leefmilieu behoren, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 19 januari 2011.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Klimaat en Energie,
P. MAGNETTE

GOVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

VLAAMSE OVERHEID

Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

[2011 / 200327]

23 DECEMBER 2010. — Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 mei 2007 houdende de voorwaarden tot toestemming en een bijbehorende financiële ondersteuning voor het realiseren van een verruimd aanbod in de vorm van flexibele en/of occasionele opvang in kinderdagverblijven en initiatieven voor buitenschoolse opvang die door Kind en Gezin worden erkend

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Gelet op het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin, artikel 12;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van kinderdagverblijven en diensten voor onthaalouders, artikel 5, § 2, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2008, en artikel 10, § 2, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2008;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van initiatieven voor buitenschoolse opvang, artikel 3, § 1, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008, en artikel 15, § 2, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010 en 24 september 2010;

Gelet op het ministerieel besluit van 9 mei 2007 houdende de voorwaarden tot toestemming en een bijbehorende financiële ondersteuning voor het realiseren van een verruimd aanbod in de vorm van flexibele en/of occasionele opvang in kinderdagverblijven en initiatieven voor buitenschoolse opvang die door Kind en Gezin worden erkend;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 6 december 2010;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, artikel 3, § 1;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

ICDO/CCIM werkgroep duurzame overheidsopdrachten

Rapportering over de uitvoering van het Federaal Actieplan Duurzame Overheidsopdrachten 2009 - 2011
--

Actie	Titel	Verantwo	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
1.1.	Actualiseren en vernieuwen van de 'Gids voor duurzame aankopen'	PODDO		2009 - 2010	Tussen 1 januari 2011 en 1 januari 2012 werd de website www.gidsvoorduurzameaankopen.be door 6.581 personen bezocht (unieke bezoekers). Gemiddeld werden 3,44 pagina's bezocht per bezoek en was er een verblijftijd op de site van 2,47 minuten. 24% van de bezoekers keert regelmatig terug naar de site. In de weekends en in de zomermaanden is er een opmerkelijke daling van bezoekers, wat er op kan wijzen dat het vooral professionelen zijn die de site consulteren. Naar landen verdeling kan het volgende gesteld worden: 63% van de bezoeken komt uit België, 15% uit Frankrijk, 3% uit Duitsland en 3% uit Nederland. Binnen België is er vooral veel interesse op de as tussen Antwerpen en Brussel. Verder bezoeken heel wat Vlaamse steden het instrument regelmatig. Vanuit de Waalse steden is er opvallend minder interesse. Vooraf de pagina's op de gids met algemene en juridische informatie over duurzame overheidsopdrachten worden opvallend veel geconsulteerd. Op basis daarvan besloot de POD DO om al deze pagina's aan te passen aan de laatste stand van zaken. De aanpassingen werden doorgevoerd rond de zomer van 2011. In januari werden een aantal gevalideerde fiches van producten en diensten op punt gesteld, vertaald en gepubliceerd. Het betrof fiches waarvoor in 2010 overleg had plaatsgevonden met overheidsdiensten, vertegenwoordigers van de sectoren en NGO's. De gepubliceerde documenten gaan over de volgende groepen: papierproducten, voeding, dranken en catering, drukwerk, ICT (draagbare PC, vaste PC, monitor, beeldapparaten,...), toners, textiel, matrassen, meubelen, constructiesector. Voor de ontwikkeling van nieuwe criteria-sets werd er intensiever samengewerkt en afgestemd met gelijkaardige initiatieven die genomen werden door de Europese Commissie en de Gewesten. Voor details, zie toelichting bij actie 5.2.

Actie	Titel	Verantwoor	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
					In de zomer van 2011 heeft de PODDO een onderzoek laten uitvoeren naar de milieukeuren die op de gidsvoorduurzameaankopen worden vermeld. De labeling-organisaties herbekijken namelijk geregeld hun 'gamma' van producten en diensten waarvoor zijn certificering voorzien. Daarom dienen de verwijzingen op de gids op regelmatige basis aangepast te worden aan de informatie van deze instellingen. Meer informatie kan teruggevonden worden op http://www.guidedesachatsdurables.be/node/6426 .
1.2.	Actualiseren van de omzendbrief P&O/DO/1	PODDO; FOD P&O (ABA); FOD Kanselarij		2010	Omwille van het uitblijven van een nieuwe regering werden de voorbereidende gesprekken over de herziening van omzendbrief P&O/DO/1 reeds opgestart op administratief niveau. De POD DO en de FOD P&O werkten aan een voorstel van tekst. Hiervoor vonden ontmoetingen plaats op 27 juni, 20 september, 17 november en 21 december 2011. Een voorstel van tekst werd afgewerkt in januari 2012. Het anticipeert ook reeds op de mogelijkheden die geboden worden in het licht van de herziening van de richtlijnen overheidsopdrachten (COM(2011) 896 final).
					In hoofdlijnen kan verwezen worden naar de volgende hoofdstukken in het voorstel van omzendbrief: (1) het toepassingsgebied is veel nauwkeuriger beschreven dan in de eerste omzendbrief, (2) een vormelijke benadering van alle fases in het aankoopproces m.b.t. DO (behoefteanalyse, marktonderzoek, het bestek, uitvoeringsvoorwaarden enz.), (3) een inhoudelijke benadering van DO m.b.t. de drie pijlers (economisch, sociaal en leefmilieu) en ten slotte verschillende verwijzingen naar interne organisatie en controle, interdepartementaal overleg, monitoring en vorming.
					Het voorstel van 30 pagina's zal in 2012 voorgelegd worden aan het College van Voorzitters.

Actie	Titel	Verantwoor	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
2.1.	Informereren over wettelijke				Alle informatie over recente ontwikkelingen m.b.t. de regelgeving overheidsopdrachten is te vinden op www.16procurement.be
					De Europese Commissie (DG Interne markt) is in de winter van 2010-2011 gestart met het herziening van de Richtlijnen 2004/17 en 2004/18. Daartoe organiseerde zij een raadpleging rond het groenboek betreffende de modernisering van het EU-beleid inzake overheidsopdrachten(naar een meer efficiënte Europese aanbestedingsmarkt (COM(2011) 15 final. Adviezen waren welkom bij de Commissie tot 18 april 2011. PODDO verzorgde in dit verband ook een deel van de verslaggeving in het kader van een workshop op initiatief van Europees parlements lid H. Ruele op 3 maart 2011. De ICDO-CCIM werkgroep Duurzame Overheidsopdrachten stelde een uitgebreid advies op dat samen met de opmerkingen van de FOD Economie en de FOD Kanselarij op 15 april werd overgemaakt aan de Europese Commissie. Op 30 juni organiseerde de Commissie een terugkoppeling aan alle stakeholders en startte met het verwerken van de reacties. Op 20 december 2011 verschenen dan de nieuwe voorstellen van richtlijnen (COM (2011) 896 final). Ze werden besproken op de ICDO-CCIM werkgroepvergadering van 17 januari 2012.

Actie	Titel	Verantwoor	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
					Op 13 juli 2009 verscheen in het Belgisch Staatsblad de omzendbrief 307 quinquies m.b.t. de aanschaf van personenvoertuigen bestemd voor de staatsdiensten en voor de instellingen van openbaar nut. Anderhalf jaar later volgde, als gevolg van de omzetting van de Europese richtlijn 2009/33/EC, de publicatie van het Koninklijk Besluit ter bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen. Vermits dit Koninklijk Besluit, net als de omzendbrief, op het eerste zicht focussen op dezelfde materie (milieuvriendelijke wagens) en op dezelfde doelgroep (overheidsdiensten) ontstond bij de aanbestedende diensten verwarring over de relatie tussen en de toepasbaarheid van beide documenten. Daartoe starten de FOD Personeel en Organisatie en de POD Duurzame ontwikkeling in de lente van 2011 met een gedetailleerd vergelijkend onderzoek tussen de twee documenten. Een verklarende nota werd opgemaakt en gepubliceerd op www.gidsvoorduurzameaankopen.be
2.1.1.	Actualisatie regelgeving via websites	FOD Kanselarij		Continu	Alle informatie over recente ontwikkelingen m.b.t. de regelgeving overheidsopdrachten is te vinden op www.16procurement.be
2.1.2. a	Informatiecampagne DO en nieuwe wetgeving overheidsopdrachten: doelgroep aankopers	Netwerkov erleg federale aankopers		2010	Deze informatiecampagne zal worden opgestart van zodra de nieuwe reglementering van kracht is. Dit was gedeeltelijk het geval in 2011. Op 26 oktober 2011 gaf de FOD Kanselarij met name een toelichting bij het nieuwe KB van 15 juli 2011.
2.1.2. b	Informatiecampagne DO en nieuwe wetgeving overheidsopdrachten: doelgroep KMO	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie (uniek loket)			--- XXX ---

Actie	Titel	Verantwoor	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
2.1.3.	Omzendbrief over juridische mogelijkheden betreffende DO in overheidsopdrachten	FOD Kanselarij		2011	De mogelijkheden om duurzame ontwikkeling te integreren in federale overheidsopdrachten zullen verwerkt worden in de herziening van omzendbrief P&O/DO/1 (zie actie 1.2.)
2.2	Vormen van de federale aankopers	POD DO en OFO (samen met FOD P&O (ABA)		vanaf sept 2009	In 2011 heeft de POD Duurzame Ontwikkeling 8 keer presentaties gegeven m.b.t. het beleid duurzame overheidsopdrachten en het instrumentarium: 4 keer voor bedrijvenorganisaties en 4 keer voor overige organisaties. Daarnaast organiseerde zij zelf een Conferentie duurzame overheidsopdrachten op 1 december 2011. Dit laatste evenement trok bijna 300 geïnteresseerden uit allerlei overheidsdiensten, NGO's en het bedrijfsleven. Het tekort aan plaatsen voor alle geïnteresseerden in deze conferentie toont dat het thema duurzame overheidsopdrachten nog steeds actueel blijkt te zijn.
2.3.	Verzekeren van sociale ethische/sociale aspecten in overheidsopdrachten	PODDO, ICDOGW, gewesten		continu	Het Vlaamse Gewest is in het kader van haar Vlaams Actieplan duurzame overheidsopdrachten gestart met de opmaak van een leidraad sociale aspecten in overheidsopdrachten. Het document doorliep een raadplegingsprocedure waaraan ook de POD Duurzame ontwikkeling haar bijdrage heeft geleverd. Januari 2012 wordt nog steeds gewacht op de finale versie van het document. Daarmee volgt Vlaanderen het initiatief van de Europese Commissie in 2010 met haar handboek 'Sociaal kopen: Gids voor inachtneming van sociale overwegingen bij overheidsaanbestedingen' (zie http://ec.europa.eu/social/). Ook de FOD Personeel en Organisatie werkt aan een eigen handboek met aanbevelingen voor sociale aspecten in overheidsopdrachten. Publicatie van dit handboek wordt verwacht tegen begin 2012.

Actie	Titel	Verantwo	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
3.1.a	Monitoring: rapportering in het kader van Europese kader overheidsopdrachten	ICDO WG i.s.m. FOD Kanselarij		eerste overleg herfst - winter 2009	De Europese Commissie kondigde in 2010 aan dat de monitoring over de implementatie van de Europese toolkitcriteria zal starten in 2011. De ICDO-CCIM werkgroep duurzame overheidsopdrachten vroeg in dit kader naar de interesse voor medewerking van de gewesten en lokale besturen voor deze opdracht. Daartoe werden 2 overlegmomenten georganiseerd: op 21 januari 2011 en op 17 maart 2011. Het doel van de bijeenkomsten was om te onderzoeken hoe een monitoring op Belgisch niveau zou kunnen plaatsvinden.
					De bevraging van de Europese Commissie vond plaats in de maanden september en oktober. Deze had betrekking op een 10-tal producten en diensten waarvoor de Commissie groene criteria had ontwikkeld. De eerste resultaten werden door de Commissie voorgesteld op 1 december 2011. De respons graad in bijna alle Europese lidstaten op deze bevraging was niet hoog. Daarnaast kan de vraag gesteld worden of de overheidsdiensten, die effectief geantwoord hebben, geen pioniers inzake duurzame overheidsopdrachten zijn. In dat geval kunnen de gegevens van de bevraging niet zo maar geëxtrapoleerd worden. Omwille van de lage respons besloot de Commissie om over te gaan tot een bijkomend onderzoek van 12.000 gepubliceerde bestekken via TED. Het eindrapport wordt verwacht tegen het voorjaar van 2012.
3.1. b	Monitoring: cellen DO	ICDO WG i.s.m. overleg cellen DO		eerste overleg herfst - winter 2009	XXX

Actie	Titel	Verantwoor	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
3.2.	Naleving van de bepalingen in omzendbrieven in federale overheidsopdrachten door Inspectie van Financien	Eerste Minister en Staatssecretaris voor Begroting met Inspectie van Financien		2010 ??	Voorstellen met betrekking tot de bijdrage van de Inspectie bij de integratie van duurzame ontwikkeling in overheidsopdrachten werden opgenomen in het voorstel van omzendbrief (zie actie 1.2.). Besprekingen zullen plaatsvinden begin 2012.
3.3.	Informatieoverdracht DO via het Netwerkoeverleg fed aankopers	PODDO en Netwerkoeverleg (ABA/FOR)		continu	De leden van het Netwerkoeverleg komen maandelijks samen. De ICDO/CCIM werkgroep kwam samen op 17 maart 2011 en op 8 september 2011. Informatie wordt geregeld uitgewisseld door besproken punten op de ene vergadering te agenderen en te bespreken op de andere vergadering.
3.4.	Impact van de maatregelen van het actieplan op de KMO	FOD Economie, KMO, Midd		???	--- XXX ---
4.1.	Samenwerkingsprotocol voogdijministers FOD Kanselarij, FOD P&O en POD DO	Leiding: FOD P&O en minister van ambtenarenzaken (samen		vanaf 2010	Zie ICDO rapportering 2011 (werkzaamheden voor het jaar 2010)

Actie	Titel	Verantwoor	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
4.2.a	Opvolging federaal beleid duurzame overheidsopdrachten	ICDO WG		continu	De ICDO/CCIM werkgroep kwam in 2011 samen op 17 maart (22 aanwezige personen) en 8 september (8 aanwezigen). Tijdens de vergaderingen werden ontwikkelingen m.b.t. het Europese GPP beleid en evoluties inzake het regionale en federale duurzame overheidsopdrachten beleid besproken.
4.2.b	Opvolgen van internationaal en Europees beleid duurzame overheidsopdrachten	ICDO WG		continu	De EU Commissie organiseerde een expert-meeting op 25 mei 2011 en op 1 december 2011. Tijdens dit overleg was er telkens een vertegenwoordiger van de ICDO-CCIM werkgroep duurzame overheidsopdrachten aanwezig die voor terugkoppeling zorgde.
4.3.	EMAS en de cellen DO	ICDO WG DO en cellen DO		eerste overleg herfst - winter 2009	Aanbevelingen m.b.t. EMAS en de cellen DO werden opgenomen in het ontwerp van omzendbrief P&O/DO/1 (zie toelichting bij actie 1.2.)
5.1.	Deelname aan internationale/Europese informatieuitwisseling	FOD Kanselarij, FOD P&O, PODDO, FOD Leefmilieu (DG5)		continu	De EU Commissie organiseerde een expert-meeting op 25 mei 2011 en op 1 december 2011. Tijdens dit overleg was er telkens een vertegenwoordiger van de ICDO-CCIM werkgroep duurzame overheidsopdrachten aanwezig die voor terugkoppeling zorgde. Daarnaast verzorgde PODDO (deels) de verslaggeving voor een workshop georganiseerd door H. Ruele in het kader van de herziening van de richtlijnen 2004/17 en 2004/18 (op 3 maart 2011).
					Voor de samenwerking tussen de Belgische overheidsdiensten en de Europese Commissie m.b.t. de ontwikkeling en revisie van Europese en Belgische criteria sets, zie toelichting bij actie 5.2.

Actie	Titel	Verantwo	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
5.2.	Samenwerking met de gewesten	ICDO WG		continu	De samenwerking en uitwisseling met de gewesten wordt gegarandeerd via de ICDO/CCIM werkgroep duurzame overheidsopdrachten. De ontwikkeling van duurzame criteria-sets voor producten en diensten en het consulteren van stakeholders neemt echter een grote vlucht. Meer gecoördineerde samenwerking tussen Belgische entiteiten en harmonisatie van criteria-sets zal in de toekomst nodig zijn. Dit was ook een uitdrukkelijke vraag van verschillende koepelorganisaties uit het bedrijfsleven aan verschillende federale en regionale ministers. Op 9 juni 2011 publiceerde de POD Duurzame Ontwikkeling een tabel met alle stakeholder initiatieven die door de Europese Commissie en de gewesten op poten werden gezet: zie http://www.guidedesachatsdurables.be/?q=nl/node/6449
					Tijdens de ICDO/CCIM vergadering van 8 september 2011 werden een aantal initiatieven tussen federale overheid en gewesten in detail onderzocht. Het betreft in het bijzonder het overleg rond criteria voor de volgende producten en diensten: schoonmaakproducten en diensten (lead: Vlaanderen LNE); dienstreizen en CO2 compensatie (lead: PODDO); drankautomaten; verven (naar 2012); planten en bloemen (PODDO, Brussel Leefmilieu, LNE); plastic producten, met name compostvaten en vuilniszakken door DAR en een studie rond bioplastics door PODDO (en Vito), bureau-artikelen (PODDO) en bouwproducten (PODDO).
5.3	Dialogo met bedrijven, stakeholders, KMO, ...	FOD Kancelarij, FOD Economie (uniek loket) en PODDO		Kancelarij midden 2010; PODDO in 2010	Zie toelichtingen bij actie 5.2. (samenwerking met gewesten voor criteriaontwikkeling) en toelichting bij actie 2.2. vorming (van federale aankopers)
6.1.	Advies over innovatief				--- XXX ---
6.1.a	Onderzoek naar Europees kader innovatief aanbesteden	ICDO WG (PODDO)		midden 2010	Zie ICDO rapportering voor het jaar 2010

Actie	Titel	Verantwoor	Budget	Timing	Rapport ICDO 2012 (werkzaamheden 2011)
6.1.b	Adviesvraag aan Commissie Overheidsopdrachten	ICDO WG, Commissie Overheidsopdrachten		midden 2010	--- XXX ---
6.1. c	Publicatie advies	FOD Kancelarij, FOD P&O via netwerkgroep (reg), PODDO		eind 2010	--- XXX ---
7.1.a	Studie over mogelijkheden van LCC	PODDO, gewesten, FOD Economie (DG Energie)e.a.	50000	2010	In 2011 heeft de PODDO samen met EBP en Bernard Mazijn gewerkt aan de opmaak van een handboek Life Cycle Costing. Hiertoe werden op regelmatige wijze overlegmomenten georganiseerd met experts uit andere overheidsdiensten. Een klanbordgroep vond plaats op 14 februari, 7 april, 6 juli, 7 november en op 24 november 2011. In december werkte de consultant het handboek en een software calculator af. Publicatie van de documenten wordt voorzien tegen februari 2012.